

Tehetséggondozás Kodály szellemében (30 órás akkreditált tanár-továbbképzési program)

I. A kodályi zenepedagógiai hagyományokon alapuló integrált művészetpedagógiai program bemutatása

A képzési program vezetője: K. Udvari Katalin
gordonka- és szolfézs tanár,
a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület
alapító elnöke (2002),
a Kecskeméti Ének -Zenei Általános Iskola
legelső osztályának egykori tanulója (1950-1958)

„Aki ilyenkor kimegy az erdőre, láthatja, hogy a hóvirág diadalmasan átfúrja a növekedésének útjában álló, ráboruló száraz levelet. Ezt forradalomnak mondják a száraz levelek, pedig ez a rend: ez az élet örök törvénye. Elmúlik a régi, új lép a helyébe.

Azért nem minden múlik el. Megmarad a fatörzs, csak új lombot kap. Megmarad a fenyő, csak új koronája nő évenként. Ez a törvénye a művészet fejlődésének is.”

(Részlet Kodály Zoltán 1946. március 25-én elhangzott beszédéből.)

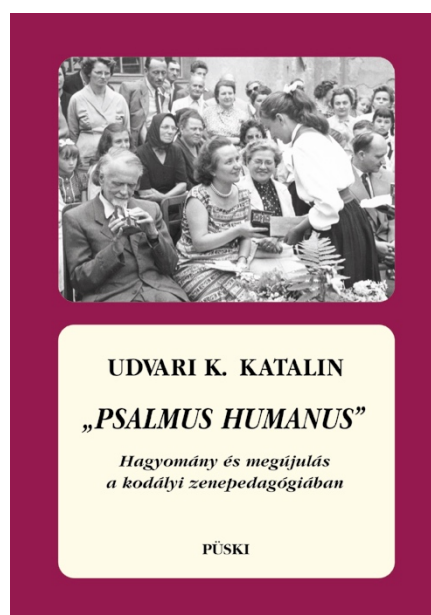
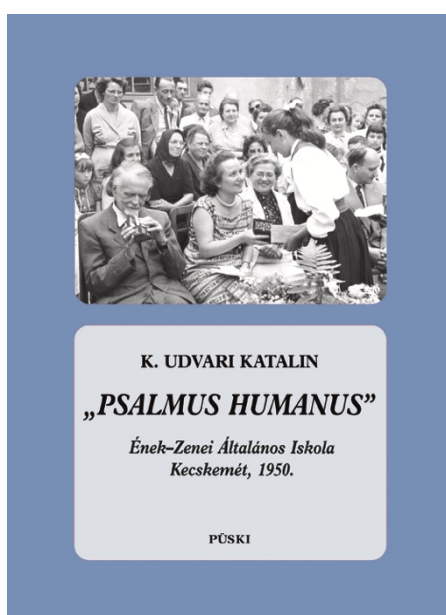
1. A „Tehetséggondozás Kodály szellemében” című képzési programot kidolgozó szakmai közösség bemutatása, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület hazai és nemzetközi tevékenysége. (www.psalmusarts.hu)
2. Történeti előzmények: ének-zene oktatásunk a 20. század második felében.
3. Hogyan hat a gyermekekre a kellő gyakorisággal, aktív részvétellel szerzett értékes művészeti élmény? Válaszok a legfrissebb hazai és külföldi társadalom- és természettudományi vizsgálatok tükrében.

4. Képzési programunk motivációja, majd később irányítóje: Barkóczi Ilona –Pléh Csaba: Kodály zenei nevelési módszerének pszichológiai hatásvizsgálata¹
5. A művészeti nevelés kívánatos helye, szerepe és annak differenciált lehetőségei a hazai közoktatásban
6. A „Tehetséggondozás Kodály szellemében” címmel kidolgozott integrált művészetpedagógiai képzési program jelentősége, főbb jellemzői és rövid bemutatása.

Ajánlott szakirodalom:

K.Udvari Katalin: **„PSALMUS HUMANUS”** Ének-Zenei Általános Iskola Kecskemét, 1950 (PÜSKI KIADÓ, 2000.)

K. Udvari Katalin: **„PSALMUS HUMANUS”** Hagyomány és megújulás a kodályi zenepedagógiában (PÜSKI KIADÓ, 2002.)

– TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN –A/ 8591/2016

Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

¹ (Barkóczi Ilona -Pléh Csaba: Kodály zenei nevelési módszerének pszichológiai hatásvizsgálata Kodály Zoltán zenepedagógia Intézet megbízásából Bács-Megyei Lapkiadó Vállalat, Kecskemét, 1978. 19. o.)

II. Az iskoláskor előtti zenei nevelés – a zene hatása a különböző életszakaszokban

A képzési program vezetője: Vass Veronika
pedagógia, ének-zene szakos tanár,
Pécsi Sebestyén Ének-zenei Általános Iskola és
Alapfokú Művészeti Iskola

A képzési program tematikái

1./ Anyaságra felkészítő tanfolyamok keretében

Psalmus Humanus Gyermekhangversenyek várandós édesanyáknak

A program kidolgozói: K. Udvari Katalin gordonka és szolfézs tanár,
Vass Veronika pedagógia, ének-zene szakos tanár

A Gyermekhangversenyek elindítására Kodály Zoltánnak 1951-ben Párizsban, egy művészeti nevelést tárgyaló nemzetközi konferencián elhangzott megállapítása ösztönzött bennünket: miszerint a gyermek zenei nevelése a születése előtt kilenc hónappal kezdődjék el.

Ennek fontosságát erősíti meg többek között dr. Raffai Jenő klinikai szakpszichológus a „*Megfogantam, tehát vagyok*” címmel 1997-ben megjelent könyvében, a következő módon: „*a babája zenei érzékenységét a kismama jobban tudja fejleszteni, ha ő maga is énekel, ha a hallott zene ritmusára mozog, vagy táncol*” (...) *Az akusztikus ingerlés direkt módon az agy aktivitását is növeli.*”

Ennek szellemében mutatjuk be továbbképzéseinken filmfelvétellel is kísérve azokat a Gyermekhangversenyeket, melyeket **várandós édesanyáknak** a Baross Utcai I.sz. Szülészeti Klinikán, és az Uzsoki Utcai Kórházban tartottunk és tartunk, ének-zene tagozatos, 9-10 éves korú kisgyermekből álló kamarakórus közreműködésével.

(Javasoljuk, hogy a kollégák az iskolai ének-zene órákon tanítsanak ringatókat és bölcsődalokat is, hogy azokat a tanulók akár saját családjukban, kistestvéreik körében, akár majd felnőtt korukban alkalmazni tudják.)

2./ A zenei nevelés sokirányú fejlesztő hatása az óvodáskorú gyermekek körében, az „énekes óvodák” (zeneóvodák) jelentősége

Kodály Zoltán a ZENE AZ ÓVODÁBAN címmel 1940. december 3-án elhangzott előadásában a következőket fogalmazta meg a kisgyermek zenetanulásával kapcsolatban:

„*Kezdeni már az óvodában kell, mert ott a gyermek játszva megtanulja azt, amire az elemiben már késő* (...) *Az újabb lélektan meggyőzően fejti ki, hogy a nevelésben a 3-7 éves kor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldől az ember sorsa jóformán egész életére.*”

(Magyar Zenei Szemle, Budapest, 1941. I. évf. 2. sz.)

Több, mint fél évszázaddal később, napjaink különböző tudományágai, az ideglettani kutatások és a fejlesztőpedagógia is egyértelműen bizonyítják **az óvodáskori mozgás integráló hatását**. Az óvodai tevékenységekben jelen lévő, lehetőleg énekkel-zenével való mozgások, döntő módon meghatározzák a későbbi tanulási képességeket. Ezt fejtette ki könyvében több éves pedagógiai és pszichológiai kísérletei és megfigyelései alapján Porkolábné dr Balogh Katalin egyetemi docens, pedagógiai szakpszichológus, a fejlesztőpedagógia magyarországi kidolgozója.

Dr. Nagyné Kovács Barbara, egyesületünk egyik alapító tagja (magánének-, szolféztanár, karvezető, óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus) szakszerűen ötvözte zenei szaktudását az óvodai nevelés fejlesztő gyakorlatával A ZENEI FEJLESZTŐ JÁTÉKOKRÓL című könyvében

Gyakorló óvónőként napi rendszerességgel alkalmazta a „*Részképesség-fejlesztés énekkel, zenével és mozgás által*” címmel zeneóvodások számára kidolgozott művészetpedagógiai programját, melynek segítségével automatikusan fejlődnek a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók. Ezek lehetővé teszik a tanulási – például az írás és olvasási zavarok megelőzését –, valamint ezzel együtt a tehetséggondozást is szolgálják. Kolléganőnk a későbbiekben mindezek mérhető pozitív eredményeit is dokumentálta, mind az általános iskolai, mind az ének-zene tagozatos, mind a zeneiskolai képzésben részesülő gyermekeknél.

Napjainkban sokat lehet hallani a hátrányos környezetből érkező gyermekek iskola-érettségével kapcsolatos gondokról. Ezért a szakszerű zeneóvodai képzést, az „énekes óvodát” hatékony eszközként ajánljuk a gyermekek fejlesztéséhez.

3./Átmenet az óvodából az iskolába, a zeneóvodai „Iskolakóstolgotató” tanfolyamok tapasztalatai

A művészetekkel való nevelés és fejlesztés sokszínű lehetősége az óvodáskorú, iskolakezdés előtt álló gyermekek körében

Ajánlott szakirodalom:

- PORKOLÁBNÉ DR. BALOGH KATALIN: *Komplex prevenció óvodai program – Kudarc nélkül az iskolában*” V. H. Oktatási és Szolgáltató RT. (1999)
- DR. NAGYNÉ KOVÁCS BARBARA: *A zenei fejlesztő játékokról (A szakszerű óvodai zenei nevelés tanulási képességeket meghatározó fejlesztő hatásairól)* NOVUM Kft (2002)
- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMEBEN –A/ 8591/2016 Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

III. Énektanítás és kórusvezetés az általános iskolában

A képzési program vezetője: Vass Veronika tanárnő

pedagógia, ének-zene szakos tanár,
Pécsi Sebestyén Ének-zenei Általános Iskola és
Alapfokú Művészeti Iskola

Az ének-zene tanítása (Elmélet és gyakorlati foglalkozás)

Kórusfoglalkozások (Elmélet és közös éneklés, szakirodalom ajánlása)

Ajánlott szakirodalom:

- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – A/8591/2016

Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

IV. Énektanítás és kórusvezetés

A képzési program vezetője Dr. Mindszenty Zsuzsánna

Liszt-díjas karnagy,
az ELTE BTK Zenei Tanszék docense,
a Musica Nostra kórus karnagya,
a Magyar Kórusok, Zenekarok és
Népzenei Együttesek Szövetsége (KÓTA) elnöke.

A képzési program tematikái

1. Motiváció és élményadás

Az éneklő kedv újratерemtése – közösségi élmény énekléssel – mit és hogyan és mit énekeljünk? – kisebb és nagyobb éneklő közösségek irányítása – szakirodalom ajánlása a különféle korosztályok énekeltetéséhez – a közösségi éneklés személyiségfejlesztő hatása

2. Az éneklés jelentősége a hangszeres oktatásban

Frazeálás, formálás, levegőzés, cezúrák, súlypontok, stb.

3. Az EMMI „Mindennapos éneklés” programja – a Balog Zoltán Miniszter által összehívott munkacsoport tervei.

Az Énektanítás és kórusvezetés képzési program résztvevőinek véleménye alapján „dr. Mindszenty Zsuzsánna az ének tanároknak, karvezetőknek adott gyakorlati tanácsaival, a tananyagba jól beilleszthető kotta-anyaggal és kiemelkedő szakmai tudásával, igen értékes segítséget nyújt, és példaértékű számunkra a kóruskultúra iránti elkötelezettsége (...) A hangszeres tanárok is jól tudják kamatoztatni szakmai tanácsait az éneklés hatásaival kapcsolatban.”

Ajánlott szakirodalom:

- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMEBEN – A/8591/2016

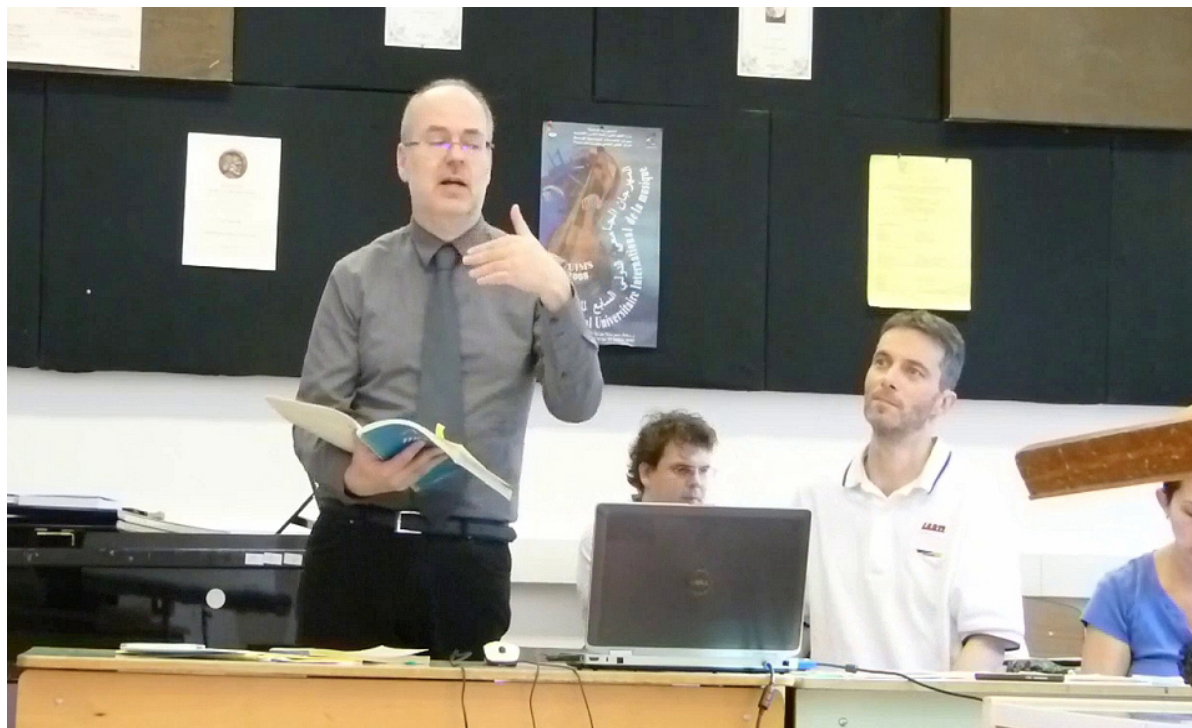
Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógia Egyesület Kiadványa (2017)

V. Énektanítás és az angol nyelv oktatásának kapcsolata

A képzési program vezetője: Dr. Bodnár Gábor

DLA habilitált egyetemi docens, tanszékvezető

ELTE BTK Zenei Tanszék

A képzési program tematikái

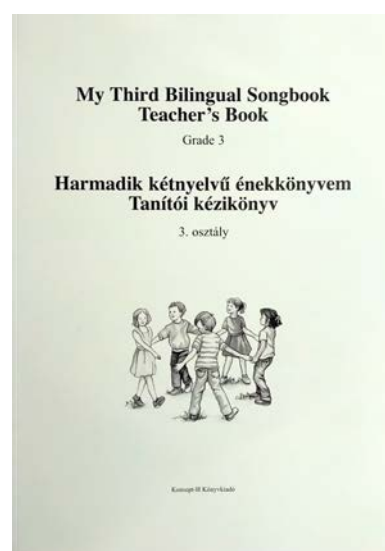
Az ének-zene és az angol nyelv tanításának mai helyzete, lehetőségei. Énektanítás és angolnyelv-oktatás a tanárképzésben. Kreativitás a tanításban

Bodnár Gábor: *A zene szaknyelvéről* (In: *Szaknyelv és kommunikáció*, Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2010.).

Kétnyelvű iskolai énekkönyv ajánlása és bemutatása.

Ajánlott szakirodalom:

- GÁLLNÉ GRÓH ILONA – KISMARTONY KATALIN: *I–IV. kétnyelvű énekkönyvem. Tanítói kézikönyv a tankönyvekhez.* (Konsept-H Könyvkiadó, 2008.)
A könyvekben hiteles dalanyag található mind a magyar, mind az angol oldalakon.
A szerzők célja: „a feladatok összehangolása az évszakok váltakozásával, az ünnepekkel, a zenei feladatokkal, és más tantárgyak anyagával. A dalokban fokozatosan nehezedő, egyre összetettebb ismeretek vannak, amelyek egymásra épülnek.”
- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – A/8591/2016
Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

VI. Énektanítás és a német nyelv oktatásának kapcsolata

A képzési program vezetője: Stipkovits Fülöp

szolfézs-zeneelmélet tanár, karvezető,
igazgatóhelyettes, Esztergomi Zsolt Nándor
Alapfokú Művészeti Iskola

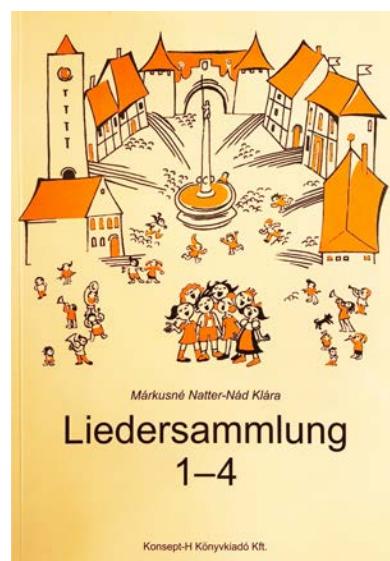

A képzési program tematikái

A zenetanulás komplex hatása az oktatásban. A nyelvtanulás és az énekoktatás kapcsolódási lehetőségei. ORFF Schulwerk bemutatása. ORFF hangszerek és egyéb ütőhangszerek alkalmazási lehetőségei az énektanításban. Közös daltanulás és „kamarazene”, ütőhangszerek segítségével

Ajánlott szakirodalom:

- MÁRKUSNÉ NATTER-NÁD KLÁRA:
LIEDERSAMMLUNG 1-2.
és a *LIEDERSAMMLUNG 3-4.*
A kiadvány a „kéttannyelvű iskolák, a német nemzetiségi általános iskolák, valamint a német nyelvet kezdő és haladó fokon tanuló gyermekek számára készült. A kötet újszerűsége, hogy alkalmazkodik a magyar ének-zene tanítás módszeréhez, párhuzamosan halad a zenei elemek tanításával.”
- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMEBEN –
A/8591/2016
Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus
Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

VII. A zenetanulás és tanítás lehetőségei informatikai eszközök segítségével

A képzési program vezetője: Baráth Zoltán
zenetanár, a számítógépes zene tantervírója,
a Nagykánizsai Farkas Ferenc Zene- és Aranyfetszés
Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója

Kodály Zoltán a gyermekek zenei nevelésének kiterjesztésében látta a jövőt, „A zene mindenké” – gondolat megfogalmazása is ezt bizonyítja. Az informatika a zenei nevelésben szintén ezt a célt tűzi maga elé: fejleszti a zenei fantáziát, a belső hallást, a kreativitást, és hosszan sorolhatnánk. A köznevelésben ma már az informatikai eszközök szinte minden gyermek számára elérhetőek

A képzési program tematikái

A digitális technika a zeneoktatásban (előzmények).
A digitális technika eszközei.
A digitális technika zenei alkalmazásának területei.
Számítógépes zene, mint tantárgy.
A szintetizátor
A digitális technika alkalmazásának mai helyzete.
Minőségi zeneoktatás feltételei digitális technika segítségével

Ajánlott szakirodalom:

- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – A/8591/2016
- Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület kiadványa (2017)
- 27/1998. (VI. 10.) MKM. RENDELET AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÖVETELMÉNYEI ÉS TANTERVI PROGRAMJÁNAK BEVEZETÉSÉRŐL ÉS KIADÁSÁRÓL
- ZENE ÉS INFORMATIKA –20 év az alapfokú zeneoktatásban Összeállította: Baráth Zoltán (2018.)

VIII. A néptánc oktatásban rejlő nevelési lehetőségek

A képzési program vezetője: Kovács Henrik
okleveles néptánc-pedagógus,
a Magyar Táncművészeti Egyetem adjunktusa,
Lippogó képzésvezető

Kodály Zoltánt a néptánc-oktatásról kérdezték a „Táncművészet” c. folyóirat legelső számában (1951. szeptember):

„A néptáncot be kellene vezetni az iskolák anyagába?

Kodály válasza: Már az óvodában el lehetne kezdeni a táncoktatást.

(...) Így valóban elérhetnénk, hogy a népdallal együtt vérükké, anyanyelvükké válik a tánc is.”

A képzési program célja

A magyar néphagyomány mozgáskultúrájának alapját jelentő tánc és játékhagyomány eredeti funkciójának újrafelfedezése –az elmúlt évtizedek kutatási eredményeinek bemutatása. Elméleti előadás és gyakorlati foglalkozás keretében.

A résztvevők gyakorlatban megtapasztalhatják, hogyan készíthetjük elő a táncot a játékok segítségével - hogyan alakíthatjuk, variálhatjuk az egyszerű játékokat a kiválasztott célnak megfelelően - milyen mozgásformák elégítik ki a nagy mozgásigényű gyermekeket, azok milyen területen fejlesztik őket

Ajánlott szakirodalom:

- BALATONI KATALIN - KOVÁCS HENRIK
Így tedd rá! 2. (Népi játék, néptánc az óvodában és az általános iskola alsó tagozatában, 2014)
- KOVÁCS HENRIK:
LippoZoo Elemi Kisdedóvója kezdőknek
LippoZoo iskolája haladóknak
Játékos mozgásfejlesztő korong csomag
Lippogó Talpalávaló CD (2015)
- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMEBEN – A/8591/2016
Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógia Egyesület Kiadványa (2017)

IX. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni nevelése a képesség -, és tehetségfejlesztésben

Művészeti neveléssel a roma integrációért

Mi ösztönözte egyesületünket e képzési program bemutatására?

Kodály Zoltán három héttel a halála előtt Bors Irmával az alábbi beszélgetést folytatta: „*Magával még tervem van. Szeretném a művelődési miniszterrel megbeszélni, hogy létesítsenek bentlakásos zenei általános iskolát cigány gyermekek számára (....) Ezzel az ország kultúráját emelnénk.* (Bónis Ferenc: Így láttuk Kodályt, PÜSKI, Budapest, 1994.)

Látókörünket szélesítette, hogy Egyesületünk 2010 tavaszán kapcsolatba került, majd együttműködési megállapodást kötött a Cigány Tudományos és Művészeti Társasággal (CTMT), illetve annak elnökével, Rostás-Farkas György József Attila díjas költővel. E kapcsolat révén rendszeresen kapunk felkérést tudományos konferenciáikon való közreműködésre, valamint lehetőséget a KÖZÖS ÚT / - a KETHANO DROM elnevezésű folyóiratban művészetpedagógiai írásaink megjelentetésére, Elnök úr pedig tanár-továbbképzéseinknek már többször volt felkért előadója. Képzési programunk oktatási segédanyagában közzétettük a CTMT gyermekeknek szóló történeti és ismeretterjesztő-, valamint szépirodalmi kiadványainak gazdag listáját.

IX./A keresztkoherencia, avagy a tantárgyak közötti szinkronitás

A képzési program vezetője: Bertalan Edit

tanító, gyógypedagógus, közoktatási szakértő
a Somogy Megyei Duráczy József EGYMI HÉTSZÍNVRÁG
Tagintézmény, Marcali

A szociálisan hátrányos helyzetű, esetleg még fogyatékkal is élő iskoláskorú gyermekek életében különösen fontos a művészeti nevelés, hiszen gyakran ez az egyetlen módja önkifejezésüknek, esélyüknek a teljesebb életre. Legyen ez a magyar, az egyetemes kultúra részét képező kisebbségi gyökerű zenei, képzőművészeti, vagy irodalmi tevékenység. Ezeknek a megvalósítását segíti és biztosítja a marcali intézmény.

Az iskola a tantárgyak közötti szinkronitás – avagy a keresztkoherencia – pedagógiai koncepciójának gyakorlatát támogatja, mivel **ez lehetővé teszi a művészeti tevékenységek mindennapi megjelenését.**

A tanórai oktató-nevelő munka tervezése során az osztályban tanító pedagógusok megkeresik a különböző tantárgyak éves tananyagában megjelenő azonosságokat. A témaegységek egymáshoz rendelésével, projektszerű megvalósítással tudják a rendelkezésre álló időkeretet optimálisan kihasználni, és ebbe beépíteni a művészeti nevelés sokféle lehetőségét. Így a megszerzett tudás alkalmazását megerősíti egy adott témában, ezzel mélyebb, vagy újabb ismereteket is nyújtva.

IX./B Roma költészet és irodalom

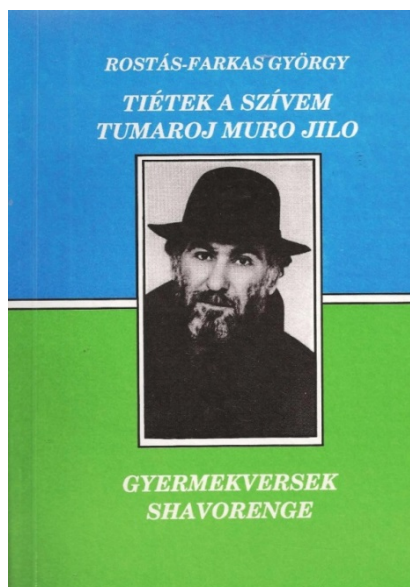
Rostás-Farkas György meséi és versei

A képzési program vezetője: Bertalan Edit

tanító, gyógypedagógus, közoktatási szakértő,

a Somogy Megyei Duráczy József EGYMI HÉTSZÍNVRÁG

tagintézménye, Marcali,

Egyesületünk filmet készített a marcali iskola életéről, **HÉTSZÍNVRÁG** címmel, ami a 2012-ben **ROMA LIFE** címmel megrendezett V. Közép-Európai Rövid-, Riport- és Dokumentumfilm Fesztiválon külön díjat kapott.

Ajánlott szakirodalom:

– TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – A/8591/2016

Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

X. Zeneoktatás a gyógypedagógiában az ULWILA színes kotta alkalmazása

Tanár-továbbképzéseink során rendszerint igen nagy volt az érdeklődés a gyógypedagógia iránt, amit az indokol, hogy a gyógypedagógusok az oktatásuk során nem kapnak semmiféle zenei képzést – noha az SNI tanulókat fogadó iskolákban ők tanítják az éneket –, az ének-zene tanárok pedig nem rendelkeznek gyógypedagógiai ismeretekkel.

A képzési program vezetője: Kaibinger Pál
gyógypedagógus, énektanár, tankönyvíró
a Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola és
Módszertani Központ (Budapest) igazgatója

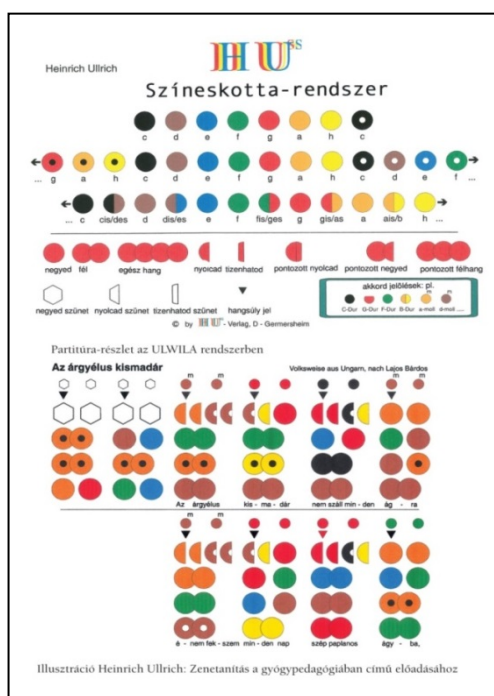
E képzési program az ének-zenei képzés fontosságát, problémáit és lehetőségeit mutatja be, a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában.

Az előadás tematikái:

- 1./ Milyen helyzetben van és milyen szerepet játszik az ének-zenei képzés az értelmileg sérült emberek oktatásában?**
- 2./a . A muzikalitás, a zenei tehetség és az intellektus kapcsolatának vizsgálata**
 - b./ A gyógypedagógiai zenei fejlesztőmunka speciális jellegének bemutatása
 - c/ A színes kotta (régiben ULWILA -módszer) elméletének ismertetése.Összehasonlítás a Kodály-módszer elemeivel.
- 3. A módszerhez kapcsolódó hangszerek kipróbálása, a kották bemutatása**

Ajánlott oktatási segédanyagok:

- KAIBINGER PÁL: *ÉNEK-ZENE* (az általános iskola 1-2. osztály számára)
Nemzeti Tankönyvkiadó
A kiadványokban található gyakorlatok elsősorban kottaírás és -olvasás elsajátítását segítik, de a feladatok egyben más képességeket is fejlesztenek (írás, mozgás, számolás).
A feladatsorok a kottaírás és -olvasás tanításának metodikai sorrendjére épülnek.

4. Képzési a programhoz tartoznak a fizikailag sérült gyermekek: a mozgássérült-, valamint a vak és látássérült gyermekek művészeti tevékenységei is.

Ez utóbbi fizikai fogyatékkal élő gyermekek életében mindig fontos szerep jutott a zenei nevelésnek, A népzene, és a hozzá tartozó néptánc lépéseknek a megtanításával a ritmusérzékük és hallásuk, valamint a számukra igen fontos térérzékelésük is nagymértékben fejleszthető.

A érzékszervi fogyatékkal élő vak és látássérült gyermekek művészeti nevelésének módszertanát Büki Rita gyógypedagógus, gyermektánc oktató, néptánc-, és énektanár dolgozta ki.

XI. Személyes és szociális készségfejlesztés a drámapedagógia eszközeivel

Tóth Zsuzsannának, a képzési program vezetőjének meggyőződése szerint minden tanárnak ismernie kellene ezt a teljes személyiség fejlesztésére alkalmas módszert, ami a játékra, az emberben élő gyermek kíváncsiságára épít, és a színház eszközeit is kölcsönveszi, hogy még élvezetesebb legyen. Ezért fontos lenne, hogy mindenütt helyet kapjon az iskolai oktatásban, valamint a felsőoktatás rendszerében, kiemelten a pedagógusképzésben is.

Szavait szemléletes módon bizonyítja egy 2010-ben befejezett, kétéves időtartamú, tizenkét ország közreműködésével elvégzett nemzetközi kutatás, amely a drámapedagógiának a lisszaboni nevelési kulcskompetenciákra való hatását vizsgálta és dokumentálta. A kutatás 22 pontban foglalta össze a mérhető pozitív eredményeket, és bebizonyította, hogy a tanítási színház és dráma szignifikánsan és objektíven mérhető hatást gyakorol a nyolc kulcs-kompetencia közül ötre. Ezek a következők: anyanyelvi kommunikáció, a tanulás tanulása, személyközi, interkulturális és szociális kompetenciák, állampolgári kompetencia, vállalkozói kompetencia és kulturális kifejezőkészség kompetencia,

A DICE Konzorcium vezetője Magyarország. a Káva Kulturális Műhely volt

Bővebben olvasható: **DICE – a kocka el van vetve** Kutatási eredmények és ajánlások a tanítási színház és dráma alkalmazásával kapcsolatban

Drama Improves Lisbon Key Competences in Education

A drámapedagógia hatása a lisszaboni kulcskompetenciákra, 2010.

(A kiadványt szerkesztette: Cziboly Ádám)

Drámapedagógiai képzési programunk vezetője:

Tóth Zsuzsanna

színházpedagógus,

a Károli Gáspár Református Egyetem és

a veszprémi Pannon Egyetem drámapedagógiai szakirányú képzéseinek óraadó tanára

A képzési program célkitűzése

Az előadó a címben jelzett hatalmas témát a gyakorlat szemszögéből kívánja megközelíteni, lehetőséget adva az érdeklődő kollégáknak,

- hogy rövid összefoglalásban megismerjék a drámapedagógia hazai történetét, jelenlegi helyzetét, és főbb tájékozási pontjait
- hogy áttekintést kapjanak, milyen lehetőséget kínál a drámapedagógia az egyéni és társas kompetenciák fejlesztésében
- hogy megismerkedjenek néhány alapvető drámajátékkal, különös tekintettel a megfigyelő és koncentrációs készségek, a képzelőerő, a kommunikációs és kifejezőkészségek fejlesztésére irányuló játékformával.

Ajánlott szakmai anyag:

- www.drama.hu, Drámapedagógiai Magazin
- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – A/8591/2016
Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

XII. Vizuális Szimbiózis Program

Komplex művészeti nevelés lehetőségei tanórán és azon kívüli foglalkozások keretében

A képzőművészeti, majd a komplex művészeti foglalkozások bevonásának a képzési programunkba, három konkrétan megfogalmazható indítéka és oka volt.

1. Elsőként említem az elmúlt évek alatt a nemzetközi művészeti nevelési konferenciákon személyesen szerzett tapasztalatainkat, ahol a zenepedagógia mindig és mindenütt a társművészetekkel együtt volt jelen.

2. Majd említem egykori iskolám, a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskolához fűződő indítékot, ami a négy éves időtartamú Barkóczi Ilona - Pléh Csaba professzorok által vezetett pszichológiai hatásvizsgálat egyik konkrét megállapításához kapcsolódik:

„az egyik kontrollcsoport harmadik osztályban olyan tanítót kapott, aki művészi hangoltságát bevitte az ábrázolás tanításába, tanítványaival sokat festetett, rajzoltatott.

Ez a gyermekek számára látványos eredményeket hozott: a tanító személye valóban megváltoztatta az osztály képességeit, mégpedig rövid egy év alatt.”¹

3. A harmadik indíték ismételen a kecskeméti iskolához kapcsolódik. Egykori általános iskolai tanárom, Rajz Istvánné rajztanárnő az iskola szabadidős programjába 1980 őszétől a tanítási órák kiegészítésére új tevékenységsort épített be. Ennek tervezője és irányítója dr. Kárpáti Andrea egyetemi docens, az ELTE BTK tanára volt.

A kísérletet az UNESCO INSEA nevű képzőművészeti neveléssel foglalkozó bizottsága is figyelemmel kísérte és támogatta.

A délutáni, napközis foglalkozásokon az alsó tagozatos gyerekek mindenkor a tananyaghoz kapcsolódva megismerkedtek az irodalom, a képzőművészet, a színjátszás, a zene rokonvilágával. A komplex programot segítő kísérleti tankönyvek minden egyes témaköre elméleti fejezetekből és a gyakorlati megvalósítás foglalkozásvázlataiból állt.

Rajz Istvánné tanárnő személyes elmondása szerint:

„A kísérlet a napközis tennivalók szokásos keretében folyt: kulturális foglalkozásokon (pl. múzeumlátogatáson), sétán, játék közben, rajzolással, technikai munkákkal. Ezekbe épült be aszórakoztató, élményt nyújtó foglalkozásfüzér. A témának megfelelően mindig más művészeti ág

¹ Barkóczi Ilona-Pléh Csaba: Kodály zenei nevelési módszerének pszichológiai hatásvizsgálata Kodály Zoltán zenepedagógia Intézet megbízásából Bács-Megyei Lapkiadó Vállalat, Kecskemét, 1978. 19.o.)

A következő témakörökkel foglalkoztak:
Kép-nyelv-zene a harmadik osztályban
Tudomány-technika-művészet a negyedik
 osztályban
Kép-nyelv-zene-matematika a második és
 harmadik osztályban
Az ember és világa a negyedik osztályban

Szerencsés módon a Psalmus Humanus Egyesületnek van olyan tehetséges, sokoldalú és a munkáját őszinte hivatásszeretettel végző tagja, Somody Beáta Teleki Blanka-díjas kolléganőnk személyében, aki hajdanán a Kecskeméti Tanítóképző Főiskolán már a felvételi során is találkozott a komplex művészeti neveléssel. Ilyen szellemben tanít és foglalkozik a rábízott gyermekekkel 3-18 éves korig. A tanárnő a következőképpen fogalmazta a művészeti nevelés szükségességét napjainkban is.

„A ma igénye más, mint a rég- és nemrég múlté. Digitálisan is változó technikai és társadalmi környezetben, és helyzetben, családszerkezetben, más szocializációs hatásra fejlődnek gyermekeink. A szokásoknak, hagyományoknak, a tradícióknak azonban most is közösségformáló ereje van, melyek hiánya vagy újraélesztése, esetleg kialakítása meghatározó lesz tanítványaink szemléletében, értékrendjében és világképében.”

A képzési program vezetője: Somody Beáta

tanító, rajz-, vizuális- és környezetkultúra szakos tanár,
mesterpedagógus, iparművész

A képzési program tematikái

A Vizuális Szimbiózis Program koncepciójának bemutatása:
a program orientáltsága, különböző típusú iskolákban. A kiállítás, mint performatív módszer.
Gyermek alkotóköri munkák, példák bemutatása. Kreatív foglalkozás.

Ajánlott oktatási segédanyag:

– TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMÉBEN – A/8591/2016

Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

XIII. Komplex művészeti nevelés a Kokas-hagyományokba ágyazva

Kokas Klára munkásságát igen nagyra értékelte Kodály Zoltán, aki elsőként végzett méréseket zeneóvodások körében az énekes képzések hatásának vizsgálatára. (Szombathely, 1962-1964.) Kodály a 1964-ben Budapesten megrendezett ISME-konferencia legjelentősebb eseményének nevezte a Kokas Klárával elhangzott néhány perces rádióinterjút, amiben beszámolt a zenepszichológiai kutatás eredményeiről.

Kokas-módszer: ZENE, MOZGÁS KÉPZŐMŰVÉSZET, DRÁMA

A képzési program vezetője: Reikort Ildikó

zenepedagógus, képzésfejlesztő mesterpedagógus,
Kokas-tanfolyami oktató, Kalász Művészeti Iskola,
iASK Kőszeg, zenei munkatárs, karnagy

A KOKAS-módszer – képzési program, a gyermekek személyiségének és kreativitásának fejlesztését segíti, a zene, az improvizatív tánc és vizuális megjelenítés hármas egységének alkalmazásával. A pedagógiai módszer, ill. a pedagógus mindig alkalmazkodik a jelenlévő gyermekcsoportok életkorához és fizikai adottságaihoz, egészségi állapotához egyaránt.

A képzési program tematikái

Testtudati munka, ráhangolódás. Közös dal, névéneklés, dallal való alkotás. Zene-mozgás/ globális zenebefogadás első aktív szakasza. A zene vizuális feldolgozása és megjelenítése. Az élmények megosztása, megbeszélése.

Ajánlott szakirodalom:

- TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMEBEN – A/8591/2016
Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

XIV. Egészséges életmód – Tehetséggondozás és táplálkozás

A képzési program vezetője: Dr. Pásztor Zsuzsa

zenetanár,

a zenei munkaképesség-gondozás

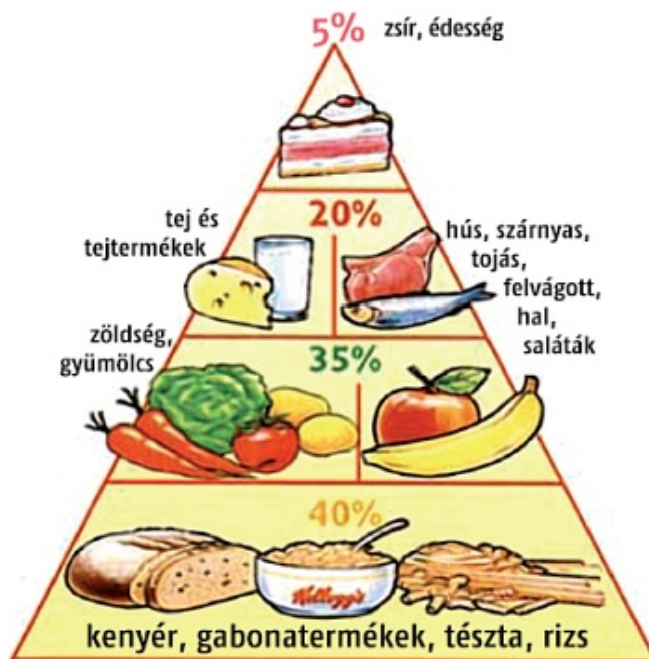
egyetemi oktatója

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem,

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Kodály Zoltán a zenében a hagyományokat tisztelte, de életmódban a reformok híve volt, nagy figyelmet szentelt az egészséggondozásnak. Tudta, hogy pályatársainak az átlagosnál is nagyobb szüksége lenne az egészséges életmód követésére, a tiszta levegőre, a helyes testmozgásra és az egészséges és korszerű táplálkozásra. Ez a gondolat ma is helytálló.

A tehetség kifejlesztése munkát kíván, a munkához pedig kemény munkabírási kell. Ez adja a tehetséggondozás aranyfedezetét, mind a tanuló, mind a pedagógus részéről.

Ezért a tehetséggondozás első lépése és alapja a munkaképesség gondozása, és ennek egyik fontos része az ember szervezetének ellátása a szükséges tápanyagokkal, amelyekből felépíti szerveit és pótolja energiáit. Mit, mennyit, mikor, hogyan fogyasszunk a rendelkezésre álló táplálékokból, és hogyan tanítsuk meg tanítványainkat a helyes táplálkozásra. Ebben kíván röviden tanácsokat adni ez a képzési program.

XV. Munkaképesség-gondozás a közoktatásban és zeneoktatásban

A képzési program vezetője:
Dr. Pásztor Zsuzsa zenetanár,
a zenei munkaképesség-gondozás
egyetemi oktatója
Liszt Ferenc
Zeneművészeti Egyetem,
Eötvös Loránd Tudományegyetem

A zenei munkaképesség gondozás

az egészséges zenész életmód pedagógiai programja, melyet Kodály Zoltán indítványa nyomán dr. Kovács Géza tudományos kutató és munkatársa, dr. Pásztor Zsuzsa zongoraművész-tanár dolgozott ki a huszadik század közepétől kezdve.

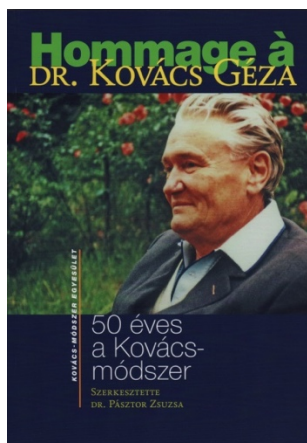
A jelen képzés témája a tanulás-tanítás hatékonyságának javítása a tanórai mozgáspihezők alkalmazásával. A mozgáspihezők normalizálják a keringést és a légzést, ezáltal enyhítik a munka során keletkező elfáradást, javítják a motivációt, a figyelmet és mindezek révén a munkateljesítményt. A képzésben résztvevő pedagógusok a gyakorlatban is kipróbálhatták a mozgáspihezők példáit és megismerhették a felépítés, levezetés alapelveit.

Gyakorlati foglalkozás

Az elfáradást enyhítő mozgáspihezők példáinak kipróbálása és a felépítés, valamint a levezetés alapelveinek megismerése.

Filmvetítés

Ajánlott oktatási segédanyagok:

www. KovacsMethod.com

TEHETSÉGGONDOZÁS KODÁLY SZELLEMEBEN – A/8591/2016

Képzési segédanyag, a Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület Kiadványa (2017)

**A záró kép egyik háromnapos tanár tovább-képzésünk befejezésekor készült:
2017. szeptember 24. ELTE BTK Zenei Tanszék, 18.00 óra**

A 2017. szeptember 22-24-ig tartott képzésünket a Magyar Művészeti Akadémia támogatta. A képzésben résztvevő tanárok visszajelzései szerint számukra az új ismeretek mellett a képzés legfőbb hozadéka az volt, hogy – **felismertette** velük énektanári hivatásuk jelentőségét. Valamint a zenetanulás életre szóló pozitív hatását bizonyító tudományos vizsgálati eredmények megismerése **érveket adott kezükbe**, a környezetük jó irányba való meggyőzéséhez.

A következő befejező rész:

Életminőség és a kodályi zenepedagógia